

LIFE looduse ja keskkonna heaks

Jaanuar 2021

KES SAAVAD TAOTLEDA?

Juriidilised isikud, nt MTÜ-d, äriühingud, ülikoolid ja avalik-õiguslikud asutused.

MIS ON LIFE?

LIFE on Euroopa Komisjoni programm, millega rahastatakse keskkonna- ja kliimaprojekte Euroopa Liidus alates 1992. aastast. See on ainuke otseselt keskkonnale suunatud rahastamisvahend, millega toetatakse liidu keskkonnapoliitika arengut ja elluviimist.

Projekti haldamise, sh taotlusprotsessi läbiviimise on komisjon delegeerinud Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusametile (EASME). Taotlused tuleb esitada elektrooniliselt e-taotluse süsteemi kaudu. Tegemist on otsetoetusega, mida Eesti ametiasutused ei vahenda.

LIFE programmi kaudu on kaasrahastatud rohkem kui 4600 projekti kogu ELis ja kolmandates riikides. Pidevalt on käimas umbes 1100 projekti. 2014.–2020. aasta eelarve oli 3,4 miljardit eurot. Komisjon on teinud ettepaneku suurendada ELi järgmises, 2021.–2027. aasta pikaajalises eelarves programmile LIFE ettenähtud rahastamist ligikaudu 60%.

Mida LIFE toetab?

LIFE programm aitab tuua turule oma keskkonnasäästlikke tooteid, tehnoloogiaid, teenuseid ja protsesse ning käivitada innovaatilisi lahendusi, mis pakuvad kasu keskkonnale ja kliimale.

Programmist saab rahastust, et:

- töötada välja, katsetada ja tutvustada uuenduslikke tehnoloogialahendusi ning parimaid tavasid keskkonnaprobleemidega tegelemiseks;
- parandada kaitsealuste ja ohustatud liikide ning nendega seotud elupaikade või kasvukohtade seisundit ning tegeleda looduskaitseliste probleemide ja riskidega;
- leevendada kliimamuutuseid;
- kohaneda kliimamuutustega;

- suurendada elanikkonna teadlikkust kliimaküsimustes, kaasata laiemaid huvigruppe ja hõlbustada kliimaalast infovahetust;
- suurendada keskkonnaalast teadlikkust, edastada keskkonnateavet ning edendada paremat keskkonnaalast juhtimist, kaasates laialdasemalt huvi-gruppe.

NB! LIFE programmist **ei toetata** suuremahulise taristu (maksumusega enam kui 0,5 mln eurot) ehitamist ja teadusuuringuid (selleks on Horisont 2020) ning see pole mõeldud maaelu ja regionaalarengu toetamiseks (selleks on põllumajandustoetused ja struktuuritoetused).

ÜLDISED EESMÄRGID

- aidata kaasa ressursitõhusa, vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise majanduse saavutamisele
- aidata kaasa keskkonna kaitsmisele ja keskkonna kvaliteedi parandamisele
- aidata kaasa bioloogilise mitmekesisuse vähendamise peatamisele ja ümberpööramisele, sh Natura 2000 võrgustiku toetamisele ning ökosüsteemide seisukorra halvenemise vastu võitlemisele
- tõhustada liidu keskkonna- ja kliimapoliitika ning vastavate õigusaktide väljatöötamist ja elluviimist
- toetada keskkonna- ja kliimavaldkonna paremat juhtimist kõikidel tasanditel, samuti kodanikuühiskonna, vabaühenduste ja kohalike osalejate suuremat kaasamist

Lisainfot LIFE programmist ja taotlemistingimustest leiab LIFE Eesti [kodulehelt](#), [Facebookist](#) ja Euroopa Komisjoni [LIFE programmi lehelt](#).

INFO TAOTLUSVOORUDE KOHTA

IGAL AASTAL KORRALDATAKSE ÜKS TAOTLUSVOOR JA SÕLTUVALT PRIORITEETSEST VALDKONNAST ON TAOTLUSE ESITAMISE TÄHTAJAD ERINEVAD!

- **Taotlusvoor kuulutatakse välja kevadel** (aprill-mai) ning taotlemine **keskkonna allprogrammist toimub kahes etapis**. See tähendab, et projekti kontseptsioon (kuni 10 lk) tuleb esitada juunis-juulis ning positiivse vastuse korral põhitaotlus oktoobris-novembris.
- **Kliima allprogrammis rakendatakse üheetapilist taotlemist**. Taotluste esitamise tähtaeg on sügisel (september-oktoober) ning kohe tuleb esitada täistaotlus koos detailse eelarvega.
- Projektiidee peale tuleks **mõtleva hakata varakult**, sest taotluse koostamine, partnerite ja omafinantseeringu leidmine võib võtta palju aega.
- Oluline kriteerium taotluste hindamisel on lahendatava keskkonnaprobleemi suurus Euroopa tasemel, mistõttu projekti **Euroopa mõõde on väga oluline**.
- Taotlused peavad olema **tehniliselt ja finantsiliselt hästi ette valmistatud**.
- Projektid, mida rahastatakse LIFE programmist on **mahukad, üldreeglina toetatakse projekte alates 500 000 eurost**.
- **Partnerite kaasamine projekti ei ole kohustuslik**, kuid kuna projekti tegevustega saavutatavad tulemused peavad olema mastaapsed, on erinevate osapooltega koostöö tegemine väga oluline. **Taotlemisel annab lisandväärtust ka rahvusvaheliste partnerite kaasamine**.
- **Kõik projektitaotlused üle Euroopa Liidu konkureerivad omavahel**, mis tähendab, et konkurents on suur ja rahastatakse üksnes parimaid projekte. Seetõttu tuleb **pöörata olulist tähelepanu taotluste kvaliteedile**.
- Soovitav on üle vaadata eelmisel aastal toimunud virtuaalsete infopäevade ja töötubade salvestused. **Siinkohal peab arvestama, et igal aastal võivad taotlemistingimused varasemast veidi erineda**.

Hetkel on **avatud taotlusvoor** keskkonna- ja kliimavaldkonda panustavatele vabaühendustele ELi roheline kokkuleppe prioriteetsete tegevuste elluviimiseks.

Tähtaeg on 31. märts 2021.

Lisainfo ja taotlemistingimused leiate siit.

LIFE programmi kohta levib üsna mitmeid müüte. Üks suuremaid neist on näiteks automaatne kaasrahastuse saamine oma projektile Keskkonnainvesteeringute Keskusest. **LIFE projektidele on võimalik taotleda omafinantseeringu katmist Keskkonnainvesteeringute Keskuse keskkonnaprogrammist, kus toetatakse tegevusi atmosfääriõhu kaitse, kalanduse, keskkonnateadlikkuse, looduskaitse, merekeskkonna, metsanduse, ringmajanduse ja veemajanduse valdkonnas**. Küll aga konkureerivad projektid omavahel ning kaasrahastus ei ole alati garanteeritud.

Täpsema info taotlemistingimuste kohta leiate siit.

Müüdid ja tegelikkus

MÜÜT: LIFE programmist ei saa toetust taotleda suuretevõtted, sest koordineerivaks asutuseks on EASME ehk Euroopa Komisjoni Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet.

TEGELIKKUS: LIFE programmist saavad toetust taotleda kõik Euroopa Liidus registreeritud juriidilised isikud, olenemata suurusest.

MÜÜT: LIFE programmist rahastuse saanud projektid saavad automaatselt riigipoolse kaasrahastuse (näiteks KIKi kaudu).

TEGELIKKUS: LIFE programmist rahastatud projektidele ei kaasne automaatset kaasrahastust. Kaasfinantseeringut saab taotleda näiteks KIKi keskkonnaprogrammi erinevatest meetmetest. Arvestama peab, et projekt võib saada ka eitava vastuse, sest programmist toetuse saanud projekt konkureerib kõikide teiste projektidega võrdsetel tingimustel.

MÜÜT: Kui projekti rahastamistootlust ei rahuldata, siis on projekti kirjutamisele kulutatud aeg raisatud.

TEGELIKKUS: LIFE programm on väga mõistev – kui saad oma projektile eitava vastuse, võib taotluse (seda vastavalt tagasisidele täiendades) järgmisel aastal uuesti esitada.

MÜÜT: Suurema toetusprotsendiga toetatakse sinu organisatsiooni silmis oluliste liikide ja elupaikade kaitsmist ja hoidmist.

TEGELIKKUS: Kuigi keskkonnahoiu mõttes on oluline kõigi liikide kaitse ja hoidmine, on Euroopa Liidu loodusdirektiivis määratud

looduskaitse esmatähtsad liigid, mille puhul võib saada 60% asemel 75% rahastustootuse. Seda nimekirja ega toetuse määra ei saa projektide eksperdid ka parima tahtmise juures muuta.

MÜÜT: LIFE programmi toetust ja sealt taotlemist vahendab Eestis asuv asutus.

TEGELIKKUS: LIFE programmi puhul on tegu Euroopa Komisjoni otsetootusega, mis tähendab, et taotleja esitab taotluse ise otse Euroopa Komisjonile e-proposal veebilehe kaudu.

MÜÜT: LIFE programmi puhul on tegu ostutoetusega.

TEGELIKKUS: LIFE programmist toetatakse peamiselt taotleja ja tema partnerite poolt elluviidavaid tegevusi. Väljastpoolt ostetavad teenused ning inventar võivad moodustada maksimaalselt 35% projekti kogueelarvest.

MÜÜT: LIFE programmist saavad toetust küsida ka eraisikud.

TEGELIKKUS: LIFE programm on mõeldud ainult juriidilistele isikutele.

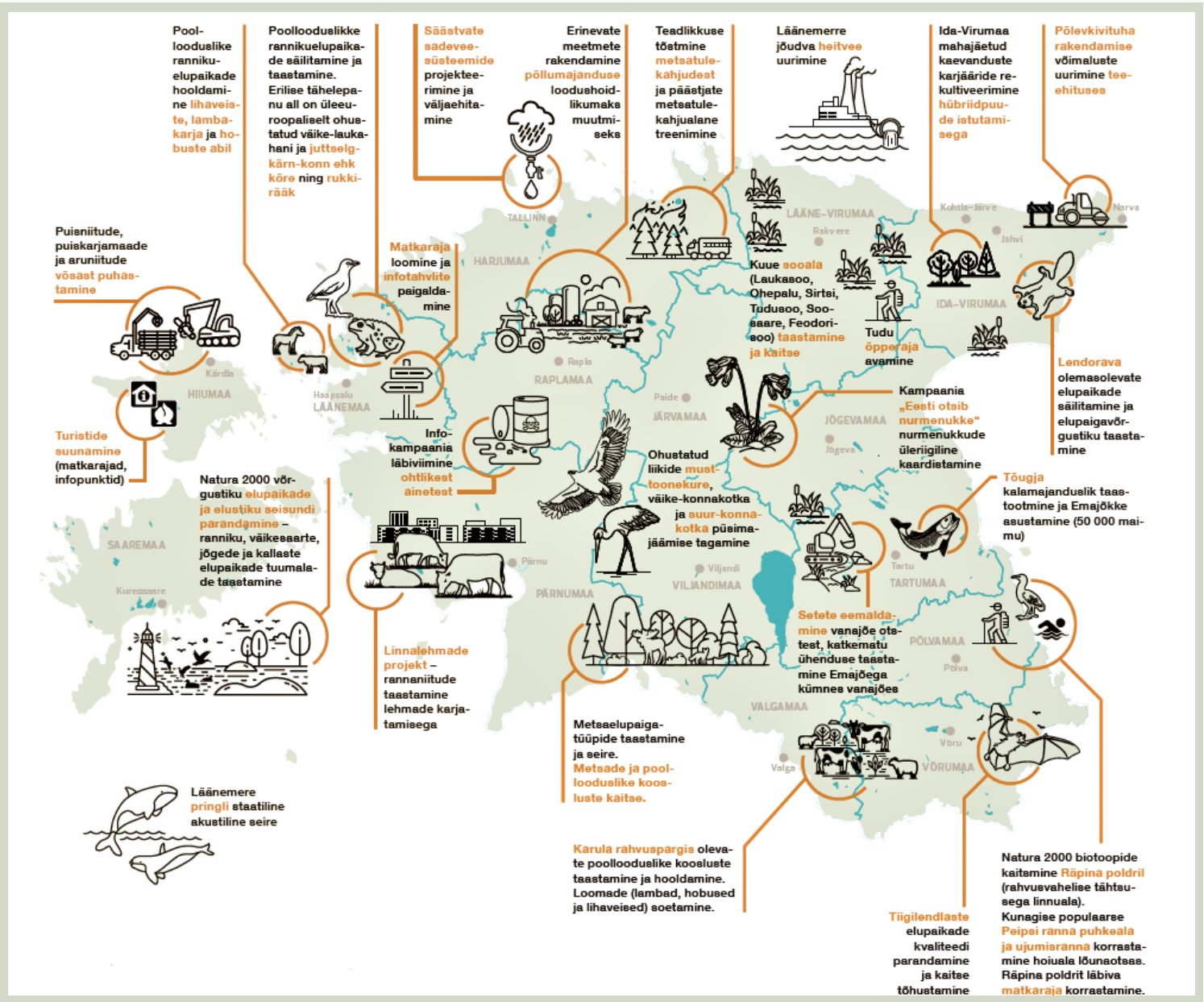
MÜÜT: Taotlemise protsess on ülimalt keeruline.

TEGELIKKUS: Taotlemise protsess on küll taotlemisest kuni projekti reaalse alguseni ajaliselt pikk, kuid mitte keeruline. Eeltaotlus koosneb kõigest 10-leheküljelisest taotlusvormist, millel tuleb vastused anda etteantud küsimustele.

MÜÜT: LIFE programmist saab taotleda toetust kohalikule omaalgatusele.

TEGELIKKUS: LIFE programmist saab toetust projektidele, millel on Euroopa Liidu mõistes tähenduslikud tulemused ja oluline mõõde.

Mitu Eestis ellu viidud projekti on äratanud tähelepanu üle kogu Euroopa Liidu ning valitud parimate projektide hulka:

- 2010 tunnustati parima projekti tiitliga Eesti Ornitoloogiaühingu projekti **EAGLELIFE**, mille eesmärgiks oli parandada must-toonekure, väike-konnakotka ja suur-konnakotka looduskaitsest seisundit ning tagada nende püsijäämine Eestis.
- 2013 pärjati parimatest parima tiitliga Eesti Loodushoiu Keskuse projekt **HAPPYFISH**, mille raames taastati väärtuslikke elupaiku ja kudealasid (Emajõe vanajõe) ning taasasustati Euroopas ohustatud kalaliiki tõugjast.
- Palju tähelepanu on saanud keskkonnaameti projekt **URBANCOWS** ehk Linnalehmad, mille eesmärgiks oli taastada Pärnu rannaniidud, rannikulõukad ja paljude kaitsealuste liikide elupaigad.
- Üks mahukamaid projekte oli Eesti Energia katseprojekt **OSAMAT** (kogueelarve 2,4 mln eurot), mille eesmärgiks oli välja töötada ja katsetada põlevkivituhasid teede ehituses.
- Keskkonnaameti projekt **LIFE to Alvars** valiti 2018 aastal Natura 2000 Awardi sotsiaalmajandusliku mõju kategooria võitjaks.

Keskkonnaministeeriumis ja Keskkonnainvesteeringute Keskuses töötavad **LIFE programmi kontaktisikud**, kes aitavad leida vastuseid tekkinud küsimustele ning pöörata tähelepanu olulistele aspektidele.

Ära kõhkle, võta nendega julgelt ühendust!

Uudiskirja koostamist on rahastatud projektist AwaRaEst LIFE 2, mida rahastatakse Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programmist LIFE. Euroopa Komisjon ei vastuta uudiskirjas oleva informatsiooni õigsuse eest.